

FICTIUNEA

optm

nr. 92 / 23 octombrie 2023
Săptămânal de cultură

Silvia Grădinaru
are pantofi
cu propulsie:
astăzi o vezi
pe Magheru,
mâine zboară
peste Atlantic.

Zenob

Director de număr: Ciprian Handru

Feminin-masculin: FITPTI 2023 (I)

Emanuela Ilie

C a spectator mai mult sau mai puțin critic, dar cu siguranță nostalgic (cursul masteral numit *Interpretarea textului dramatic*, la care a trebuit la un moment dat să renunț, exclusiv din rațiuni de normare universitară, a fost, de departe, cursul pe care l-am regretat cel mai mult; în mod evident, însă, atât pasiunea veche pentru artele spectacolului, cât și impulsul de a scrie, din când în când, despre ele nu s-au estompat deloc), și în acest an de FITPTI mi-a fost greu să aleg din oferta mai mult decât generoasă de spectacole propuse publicului ieșean în perioada 4-10 octombrie 2023.

Deși durează doar un sfert de oră, instalația-performance filmată în VR *Wolfgang* (idee, regie, desene și coregrafie: Gigi Căciuleanu; muzica: Wolfgang Amadeus Mozart; design spațiu/ costume: Corina Boboc-Giorgescu; light designer: Sică Grădisteanu) reușește perfect să își transpună spectatorii într-un univers eclectic, deopotrivă eclatant și întunecat-neliniștitor, printr-un mix provocator pe multiple planuri. Cei patru interpreți-dansatori – Lelia Marcu-Vladu (Regina Noptii), Lari Giorgescu (Visătorul), Ana Iacob (ArlecchinA), Bogdan

Iacob (ColombinO) – își pun cum nu se poate mai potrivit în scenă (*sic!*) inteligența corporală, dar și abilitatea de a valorifica anumite elemente de recuzită asociate în

general simulacrului (costumul de arlechin, oglinda, masca) și/ sau jocului din sfera publică ori privată (mingea, trapezul, tabla de șah), pentru a sugera permanența

unor emoții și continuitatea unor căutări artistice. De remarcant, apoi, ca de fiecare dată, modul subtil în care Gigi Căciuleanu știe să amintească faptul că, la un nivel de profunzime, spectacolul coregrafic de cea mai bună calitate presupune, între multe altele, și împletirea inventivă a spiritului de finețe cu cel de geometrie.

Tot pe declanșarea unui tăvălug de emoții trebuie să fi pariat și talentații masteranzi de la Facultatea de Teatru a Universității Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, al căror spectacol, numit *gen. snowflake* (coordonator: Bobi Pricop; regia: Mihai Gligan, Tudor Antofie; dramaturgia: Vlad Sălbatecu; muzica originală: Eduard Crucianu, Andrei Pleșa), a fost primit și de publicul ieșean cu un val de entuziasm pe deplin meritat. Bazându-se pe o manieră de lucru dezvoltată în cadrul rezidenței în Teatrul Național „Marin Sorescu” din Craiova, echipa jonglează cu o formulă teatrală aptă să activeze în spectatori (în funcție de vârstă, formație, background cultural ș.a.m.d.) fie impulsuri de identificare simpatetică, fie amintiri (in)suficient sublimate, fie ecouri provocate intertextual. Lăsând însă la o parte invitațiile (unele directe, altele camuflante) de acroșaj artistic menite a stârni publicul îndelung exersat, suita de scene jucate de Codruța Bonta, Leonard Chionac, Ioan Crișan, Eduard Crucianu, Petra Panait, Maria Pandrea, Mihai Andrei Pleșa, Demetra Vasiliu, Nicola Zaharia pune foarte bine în lumină teme de interes major și pentru reprezentanții așa-numitei generații *snowflake*, și pentru părinții acestora. Pentru că știu să vorbească pe limba oricui despre dezabuzare și inadaptare, despre dependența de resurse materiale ori sociale, despre relațiile toxice (între partenerii de joc erotic, dar și între prietenii ce ajung să se trădeze, cu sau fără voie, între generațiile incapabile sau indispuse să se mai asculte etc.), despre adicții periculoase, *body shaming* ori boli percepute drept incurabile.

str. N. Crețulescu nr 8
București
MNLR
12 octombrie- 5 noiembrie

Victor OANCEA fotografie
Cristi PANAITESCU film
MNLR
Litera

Pornind de la un roman semnat de
Doina RUȘTI

LITERA
NATIONAL AL LITERATURII ROMANE

12 octombrie ora 19
LIZOANCA
Hub Fiction

Arta memorării

Oana Paler

Fragment din romanul *Stadii* de Oana Paler, Rocart, 2023

Timp de două săptămâni am urmărit tot ce a apărut pe net despre Andrei și despre împrejurările în care fusese găsit. Unele articole scoteau la iveală presupuse afaceri murdare în care fusese implicată firma arhitectului, contracte dubioase cu statul, ilegalități comise de o corporație austriacă pentru care victima funcționase ca paravan, mită în formă repetată și evaziune fiscală. Se vorbea și de existența unei agende care conținea nume sonore de prin ministere, împreună cu sumele primite de la austrieci în schimbul unor privilegii, caiete de sarcini, construcții, rehabilitări.

Ancheta căpătase un aspect politic, iar internetul era împânzit cu dezvăluiri pe surse, declarații și dovezi, așa încât ajunsesem să-mi petrec toate diminețile parcurgând zeci de texte care furnizau piste false sau se îndepărtau de

problema inițială, făcând din moartea lui Andrei un aspect colateral și neglijabil. Pe scurt, investigația se împotmolise, iar varianta cea mai plauzibilă, care se conturase prin repetitivitate și preluare, a devenit crima comandată, fie de *serviciile noastre*, fie de cei *care ne conduceau din afară*. În mod automat, situația a dus la organizarea unor dezbateri televizate, la scurgerea de informații (și chiar fotografii) din interiorul Poliției, la nașterea unor grupuri de protest pe Facebook

împotriva corupției și a aservirii statului român unor state occidentale puternice (unii nu excludeau nici legăturile cu rușii), la discuții pline de patos despre dezastruoasele consecințe ale prezenței României în UE, despre *prețul plătit* și înglodarea țării în datorii imense. Se cereau, ca de fiecare dată, demisia premierului, o poziție a președintelui (care, cu această ocazie, a anunțat că va candida din nou) și anchete transparente asupra companiilor străine care funcționau la

noi. În plus, o grupare politică nouă și-a legalizat statutul, încercând, în același timp, să scoată oamenii în stradă, dar fără succes. Un secretar de stat a fost obligat să demisioneze, după ce o fotografie cu una dintre paginile celebrei agende a ajuns pe internet.

Toate aceste informații, de care nu avusesem habar și care erau doar parțial confirmate, creaseră o realitate paralelă care trecea drept adevăr pentru toată lumea, mai puțin pentru mine. Odată instăpănită, această realitate devenea unica posibilă. Cu toate că medicul legist făcuse public faptul că decesul nu survenise direct în urma vreunui act de violență, ci fusese provocat de un atac de cord (se pare că victima avea probleme cardiace despre care e posibil să nu fi avut cunoștință), nimănui nu-i convenea o ipoteză care să excludă intenția crimei. O astfel de ipoteză nu avea sens și nici nu putea căpăta unul.

Integral în versiunea online

Relații complicate și foarte complicate

Liviu Szöke

De parcă o poveste de dragoste nu ar fi suficient de complicat de analizat atunci când două firi foarte diferite ajung să formeze un cuplu, Toma Bucuroiu, un tânăr autor al cărui roman despre care vreau să scriu câteva cuvinte în continuare a apărut la Editura Univers, adaugă un plus de suspans în poveste și își imaginează exact coșmarul prin care ajung să treacă multe cupluri atunci când își complică inutil viața inventând tot soiul de motive de ceartă și subiecte de discuție fără de care traiul împreună ar fi mult mai lin. Dar poate și mai puțin lipsit de evenimente.

O studentă la Litere cunoaște prin intermediul unei prietene un student la Istorie care vrea să se specializeze în arheologie. Ea este o fire extrovertită și-i place să-și

trăiască viața, în timp ce el este introvertit, bonom și pare permanent închis în sine și preocupat de ceva. Ceva gânduri absconse, sensul vieții, rolul omului în lumea. Și caută aceste răspunsuri în sticlele cu vin pe care le consumă cam fără măsură.

Cumva relația lor funcționează, nu-mi imaginez cum, dar funcționează, deși el pare cel mai liniștit om din lume, în vreme ce ea, fata, începe să devină tot mai preocupată de gândurile învăluite în mister ale băiatului și să-și pună întrebări de genul „Oare ce face el când nu este cu mine?” „Oare se gândește la mine?” „Oare am zis ceva și l-am supărat?” „Oare unde dispare când dispare?” „Oare nu cumva mă înșală?”

Știm cu toții cum e, sau cel puțin știm toți cei care am fost îndrăgostiți că e imposibil ca la un

moment dat să nu începi să-ți pui asemenea întrebări, mai ales când nu sunteți tot timpul împreună cu partenerul. Deși fata se mută aproape de tot la el și trag amândoi vârtos din țigări și din paharele cu vin, discuțiile lor nu capătă,

cel puțin în opinia mea, destulă profunzime. Poate e și acesta un motiv pentru care fata ajunge să își pună întrebări, întrebări ce duc mai întâi la îmbufnări, apoi la certuri. Căci ce ar mai fi o poveste de iubire fără certuri? S-ar stinge flacăra, ar gândi unii.

Totul culminează cu ultima parte a primei povești, întrucât cartea este alcătuită dintr-o poveste mai lungă, *O poveste de dragoste aproape normală*, împărțită în capitole care descriu povestea dintre studentul la Istorie și studenta la Litere (spusă din perspectiva ei), plus patru povestiri mai scurte.

Integral în versiunea online

Toma Bucuroiu – O poveste de dragoste aproape banală, Editura Univers, 2023.

Silvia Grădinaru: Undeva pe drum, însă, am deprins reflexul să mă tem de vorbitul în public

Ea e prezența vapoasă a *performance*-ului, o voce puternică și distinctă. Întotdeauna are un zâmbet și un aer senin, cât să dispară norii și să vedem mai bine dincolo de cuvinte. În jobenul ei se ascund lucruri magice, cuvinte înșirate pe năframe multicolore, pe care doar un iepure le-ar putea încurca. Ce mai găsim înăuntru? Încercăm să aflăm de la ea.

Silvia, dincolo de prezența de spirit afișată de fiecare dată, ți-a fost vreodată teamă să te exprimi în public?

Acasă la Câmpina există o casetă cu înregistrări de când eram mică. Mă uit de fiecare dată cu uimire la cât de dezinvoltă eram în a-i invita pe alții să-mi vadă mișcările și să-mi asculte poveștile. Undeva pe drum, însă, am deprins reflexul să mă tem de vorbitul în public și nu cred că am scăpat de el cu totul. Mi-aș dori ca într-o zi să recuperez dezinvoltura aceea din

copilărie și, până atunci, îmi spun că e firesc să ai emoții și merg înainte cu ele. Pe de altă parte, pe casele menționate mai devreme spun și „Poezie nu știu, dar pot să vă spun o poveste” – ce habar aveam eu?

Cum îți ies textele? Le visezi, le întâlnești pe stradă, le auzi?

Am invidiat mereu oamenii care pot să aibă un proces clar și definit al scrierii, ba chiar un ritual. Pentru mine e cât se poate de *freestyle*. Am un document cu notițe în care scriu de câte ori simt nevoia sau e ceva care îmi atrage atenția și apoi îmi fac timp să filtrez ce e acolo și să văd cum se pot lega în poeme. Alteori îmi vine o idee de subiect de poem și notez tot ce îmi vine în minte sau găsesc legat de asta.

La jumătatea unei poezii rămâi fără voce. Cum continui astfel încât să nu se piardă ideea pe care vrei să o transmiți publicului?

O idee cu care mă încurajez la fiecare *performance* este că oamenii

din public nu știu cum ar trebui să fie, așa că totul e permis. Îmi place să cred că mi-aș aduce aminte de asta și aș improviza. Poate aș merge în public și aș ruga prin gesturi oamenii să continue și să citească un vers. Sau poate aș decide simplu să tac și să mă înclin în semn de mulțumesc, așa, la jumătatea versului. Acum, astea îmi imaginez că mi-ar fi opțiunile, dar mă mai gândesc. De pățit, din fericire, nu am pățit până acum.

Ne place să visăm, să ne folosim de ficțiune pentru a merge mai departe. Cum folosești tu ficțiunea în realitate?

Recent, eram în Cărturești cu Mădălina Căuneac, o poetă pe care v-o recomand cu căldură, și am văzut pe unul dintre rafuri *Territory of Light* de Yuko Tsushima. I-am descris pe scurt despre ce e vorba și ce mi se părea special la cartea asta și a decis să o cumpere. Mi-a scris ulterior că i-a plăcut și asta a însemnat enorm pentru mine, o împrietenire dincolo de împrietenirea de până atunci. Unii râd la

aceleași glume, alții se emoționează la aceleași cărți. Faptul că le permite oamenilor să se recunoască între ei cred că e una dintre superputerile pe care le are ficțiunea.

Și ultima întrebare, incuetoare. În scurt timp, *performance*-ul devine desuet. Cu ce îl înlocuiești? Cum l-ai îmbunătăți în cazul în care îi rămâi fidelă?

Mă liniștește gândul că *performance*-ul abia acum începe să fie mai prezent în România și cel mai probabil nu voi apuca vremea când va deveni ceva absolut desuet. Mă bucur că am prins momentul ăsta în timp în care se pot vedea atâtea stiluri și moduri de a face *performance* și încă să te surprindă. Uite, la FIPB, seara de *performance* la care am participat a avut 14 invitați și fiecare a venit cu altceva. De la *performance* cu elemente de muzică, integrare de elemente foto-video sau de teatru la *sound-poetry*.

Integral în versiunea online

Noua literatură. Flash

De atunci a început totul

Teodora Balan

Cum să uit? Era pe la mijlocul lui octombrie și îmi amintesc că ploaie câteva zile la rând. Nu mai puteam să merg cu bicicleta spre liceu, așa că luam autobuzul. Totuși, în dimineața zilei cu pricina ploaia încetase, iar orașul rămase parcă beat de atmosfera cerului cenușiu și al asfaltului ud. Am luat din nou bicicleta.

Deja vorbeam la acea vreme. Ne făcuseră cunoștință Mirela și grupurile noastre de prieteni

se uniseră după aceea. Cu toate că eram în clase diferite, pauzele le petreceam adesea împreună în curtea școlii, pe o bancă și pe lângă bancă, că eram mulți, lângă fereastra din capătul holului de la primul etaj sau în clasă la unul dintre noi. Începusem să ne cunoaștem, eu și cu el, știam ce muzică și ce cărți ne plac fiecare. Ne căutam mereu din priviri și ne făceam semne în timp ce restul erau prinși în discuți. Ne plăceam unul pe altul, dar nu

îndrăzneam niciunul să spunem ceva... până în acea zi.

Era și el cu bicicleta și m-a întrebat dacă vreau să mergem împreună spre casă. Îmi plăcea de el și nu l-am refuzat. Dacă mergeam pe jos sau cu bicicleta, drumul spre casă era comun până la rond, unde e fântâna acum – pe atunci nu era, era doar un rond mare cu flori și zona era pietonală. Până acolo am mers pe jos, ducând bicicletele pe lângă noi. Înainte să o luăm fiecare pe drumul nostru,

ne-am oprit să privim strada cenușie și oamenii grăbiți. Atunci m-a luat de mână și am rămas așa câteva secunde înainte să își întoarcă privirea spre mine și să îmi facă cunoscute sentimentele lui. Păstrează acel moment în amintirile mele precum o pictură eternă, a cărei imagine rămâne perfectă, chiar dacă vopseaua se șterge ușor în timp. Mi-a sărutat mâna și am plecat fiecare spre casă.

Sunt 30 de ani de atunci și 27 de căsnicie.

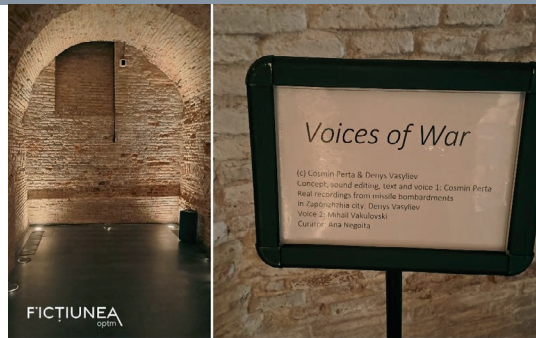
Omul și lupul

Liviu G. Stan

La rădăcina artei imersive se află progresul tehnologiei militare. Armata a fost „vatra” esteticilor imersive, cunoscută în sens larg ca *instalații multisenzoriale*, fiind folosite în pregătirea tactică din industria postmodernă a războiului.

Din acest punct de vedere, „Voices of War”, instalația audio creată de Cosmin Perța și de compozitorul ucrainean Denis Vasiliev, se cuplează direct la matricea speciei artistice, utilizând ca mediu sonor înregistrări audio *raw*, fără stilizări, din timpul bombardamentelor rusești asupra orașului Zaporojie.

Instalația poate fi vizitată (până pe 15 octombrie) în subsolul (Sala cu bolți) ARCUB. Spațiul ales nu este unul întâmplător, ci încapsulează tranzitiv sugestia de adăpost antiaerian. Mostrele audio, care surprind teroarea bombardamentelor,

au fost înregistrate de către Denis Vasiliev noaptea, cu riscul morții, în afara adăpostului.

Nu vă așteptați la o instalație complexă, relația senzorială este de altă natură: te afli în pivniță alături de o boxă. Atât. Efectul? Eficiență maximă, un genunchi în stomac. Boxa are un rol dublu: 1) devine o fisură „epistolară” spre realitatea bestială a frontului; 2) te invită să percepi visceral, preț de câteva minute, ce înseamnă să porți un creier marinat în polifonia

obuzelor. Iar asta mi-a amintit de cuvintele criminalului de război sârb Ratko Mladic când a ordonat asediarea Sarajevoului: „Nu-i lăsați deloc să doarmă. Aruncați-le în aer mințile.” Orice lider militar cunoaște importanța strategică a somnului, avantajul politic pe care-l poți obține atacând „fundăția circadiană” a unui oraș. „Voices of War” este și despre asta. Despre extincția nopților.

Stând în prezența boxei, ai senzația paralizantă că te afli lângă

o alteritate îmbuteliată. Ceva de genul: Vrei să știi despre ce-i vorba într-un război? Nu trebuie să răsfoiești un raport SIPRI, bagă boxa asta-n priză.

Timp în care textul scris și narat de Cosmin Perța (voce 2 – Mihail Vakulovski) îmbracă peisajul sonor într-un soi de atemporalitate veterotestamentară.

În ciuda aparentei sale desfășurări minimaliste, „Voices of War” aruncă ancora într-un cadru vast al fenomenologiei războiului. Mă gândesc la teoriile lui Paul Virilio, inegalabilul fenomenolog al dezastrelor.

Cosmin Perța a expus la ARCUB o frântură dintr-un coșmar care ne arată, pentru a nu știu câta oară în istorie, că verdictul lui Thomas Hobbes nu se prescrie: „Omul este lup pentru om”.

Integral în versiunea online

SF-ul ca literatură formativă

Mircea Băduț

Poate că ingredientul prim pe care ni-l oferă SF-ul fine de categoria „descoperirea lumii”, deși, aparent paradoxal, este vorba de o lume incongruentă cu cea reală. Doar că aici incongruența se trage dintr-o derivată a lumii reale, o derivată provocatoare, ce va solicita mai însuflețitor sinapsele. În plus, se pare că un strop de dramatism, de trăire umană, ne ajută să fixăm mai bine informațiile. Și revin un pic la Jules Verne, căruia îi datorez multe cunoștințe de fizică, chimie și geografie: era clar că, după episodul din *Căpitanul Hatteras*, temperatura de solidificare a mercurului îmi va rămâne în minte mai eficient decât din manualul de chimie. (Deși în fapt lucrurile descoperite prin lecturile acelea aveau să completeze emulativ cunoștințele de la școală.) Mai mult, la Jules Verne mai avem un ingredient, mai de substrat psihologic, și anume pozitivismul: personajele sale reușesc, iar problemele se rezolvă. (Să nu mă înțelegi greșit! Nu sunt fan Jules Verne. Acum mi-ar

fi greu să mai citesc de bunăvoie ceva scris de el, dar asta nu anulează acele aspecte concrete. În materie de autoeducație, scrierile lui rămân o referință exemplară.)

Mai notăm, ca o particularizare la cunoașterea prin experiment imaginativ (care ar fi aici conceptul-rădăcină), și tentația previziunii, prezentă în genul SF prin componenta de anticipare, cu provocările ei firești privind cunoașterea viitorului sau transcenderea înspre lumi/universuri alternative. (Și observăm în subsidiar faptul că în cultura noastră, conceptul de *anticipație* este adesea echivalent cu cel de *science-fiction*, deși în *stricto sensu* termenul s-ar referi doar la ideile SF vizând anticiparea, viitorul, utopiile, scenariile *what-if* pe axa pozitivă a timpului.) Și apropo de ispita precogniției, de experimentul utopic, este grăitor faptul că în volumul 2 din „Enciclopedia anticipației românești” (Editura Eagle, 2017), domnul Mircea Opriță a inclus o serie impresionantă de scriitori români aparținând literaturii clasice

(*mainstream*), care au fost atrași în mod concret de ideea anticipării: Tudor Arghezi, Nichita Stănescu, Alexandru Macedonski, Eugen Ionesco, Mircea Eliade, Horia Lovinescu, Gib Mihăescu, Ion Minulescu, Geo Bogza, Ioan D. Sârbu, Ion Marin Sadoveanu, Victor Eftimiu, Mircea Cărtărescu, Ioan Petru Culianu, I.L. Caragiale, Vasile Voiculescu. În fond, dincolo de fantezie, *experimentarea previziunii* se grefează pe o funcție importantă a psihicului uman: *nevoia de planificare*.

Lumile imaginate în scrierile SF, oricât ar fi ele de fanteziste, au totuși legitățile lor, pe care lectorul

le simte și le asimilează. Imersiunea mentală ca într-un joc serios, un joc cu mize și cu reguli, contribuie la dezvoltarea logicii cititorului și (poate inconștient) la aprecierea ideii de coerență. Categorie, intuirea regulilor jocului constituie un element esențial de atracție. Iar astfel de lucruri vor conta semnificativ în copilărie și adolescență, perioadele cu dezvoltarea intelectuală cea mai substanțială. (Da, probabil că un copil „hrănit” cu Philip K. Dick va avea altă fire decât cel „crescut” cu Isaac Asimov, însă acesta e un risc al „alimentației nediversificate” și face parte din întâmplările lumii noastre, lumea cea reală, în care un tânăr devine artist și un altul tehnician, și doar un bătrân chibiț ca mine își imaginează omul deopotrivă tehnician și artist.) Și peste toate, vom observa că urzeala aceasta logică din creația SF are adesea nuanțe etice, întrucât loialitatea jocului implică imaginativ și elementul *responsabilitate*.

Integral în versiunea online

Negustorul de vise

Narcis Amariei

Mi-era teamă. De fiecare dată când mă vizita. Nu se întâmpla foarte des, dar când venea, îmi îngheța sângele în vine. Apărea de nicăieri, ca o figură de tarot nedorită. Intrarea era mereu dramatică. Cu tobe și muzică de circ. Atâta dramatism în costumul ăla colorat...

Și valiza. Valiza aia în care își căra visele. Aia mă speria cel mai tare. Nu știu cum făcea, dar mă atrăgea ca un magnet. Da, da. Eu cred că pe fundul ei avea un magnet ascuns. Dar nu era ca cel cu care îl păcălise Melchiades pe Aureliano Buendía. Dacă ar fi fost așa, m-aș fi prins imediat. Căci am avut și eu magnet din ăla când eram mic și știam cum arată. Aici era treabă necurată, credeți-mă pe cuvânt. Am stat mult timp să mă gândesc dacă numai eu nimeeam visele rele. Era imposibil să nu aibă și vise frumoase pe acolo. Dar el mereu mă păcălea, nu știu, al naibii, cum făcea, dar reușea de fiecare dată să îmi vândă cele mai teribile vise. În primul rând, apărea undeva la îngemănarea nopții

cu ziua, după ce abia reușeam să adorm. Și atunci mi-era tare greu să îi refuz oferta. Plus că se deghiza. Adică vreau să spun că își dădea jos costumul ăla ridicol și se îmbraca în pielea cuiva cunoscut. Doar știți cum se întâmplă în vise, lucrurile nu sunt ceea ce par, căci substanța din care sunt alcătuite e volatilă și înșelătoare, iar ceea ce

credeai că e o pisică neagră făcută covrig se transformă într-o căciulă de blană, uitată pe scaunul unui tramvai cu aripi, care aterizează fix pe blocul de pe strada ta. Uite, m-am luat cu vorba și am uitat să vă spun ce era mai important.

Ei bine, noaptea trecută, țineți-vă bine, i-am furat valiza. Să nu mă judecați greșit. Nu sunt un hoț, dar

crăpam de curiozitate să văd dacă în ea sunt și vise frumoase.

Am avut, însă, de așteptat. Parcă ar fi știut, al naibii ciudat. Nu mai venea. Nopti la rând l-am așteptat. Adormeam buștean și mă trezeam dimineața. Odată mi-am pus și ceasul fix la 4, când știam că e ora lui. Mă trezeam și încercam să adorm, dar nu reușeam și stăteam treaz ca o cucuvea până răsărea soarele. Aproape că uitasem de el, când, azi-noapte, a venit iar. La fel ca altădată, cu muzică și dramatism ieftin. A început să își strige marfa și câțiva gură-cască din visul meu s-au bulucit să cumpere. Atunci m-am apropiat pe la spate și i-am smuls-o. Dar nemernicul nu a lăsat-o ușor din mână și el ținând și eu trăgând, valiza s-a deschis, iar din ea s-au răsturnat pe jos toate visele. A încercat disperat să le bage înapoi, dar ele, șugubețe, se înălțau în văzduh și pe-acți ție drumul.

Descumpănit, a dat drumul mânerului și m-a privit trist în ochi. Se transformase în cel mai bun prieten al meu.

Plecarea

Sunt și alții pentru care azi se fac patruzeci de zile. Au fost anunțați de aseară să fie pregătiți în zori, să prindă fluxul și să poată ridica ancora.

Chiar e vremea să plece. Pfu-ai, că prost a fost! Târziu și-a dat seama că va trebui să-și strângă toate bagajele, cele cu care sosise și cele adunate cât a stat așa, între două lumi. Știa că vine ziua plecării, dar nu s-a gândit decât că n-o să mai vadă nimic de Dincolo, nu și că va trebui să își care lucrurile. O să aibă ce căra, că a trebuit să primească orice pentru care s-a zis bogdaproste cu gândul la el, Paștele mă-sii de gând! Și doar le-a zis să nu-i dea nimic de pomană după ce-o muri, să-l lase liniștit măcar pe lumea cealaltă. Asta e. A împachetat toată noaptea. Acum stă pe malul mării, îmbrăcat în

haina verde de stofă, cu gulerul de blană ros de molii, cu pălăria asortată. Pantofii îl cam strâng. Nu e de mirare – sunt vechii lui pantofi de nunți și alte evenimente mai cu ștaif, uitați în dulap vreo douăzeci de ani, că el n-a mai mers la nunți de când AVC-ul ăla nenorocit i-a stricat ultimii ani înainte de pensie și l-a pus în scaun cu rotile. Își potriveste mai bine în mână dreaptă lampa cu abajur cu ciucuri. Din greșeală, lovește flodendronul în ghiveci care iese din grămada de hidrobele care îl înconjoară. Spre mâna stânga nici nu se poate uita, că îl dor ochii, atât de galbenă este valiza pe care o ține. O cumpărase la o beție din tinerețe, era să divorțeze că a dat banii pe așa ceva. Habar n-avea că încă mai era în casă, dar se pare că nevastă-sa nu uitase.

Iulia Biro

sărântocii la care ajunge e bună!“. Muncești o viață, ții contabilitate și crești copiii, totul scrâșnind din dinți, când ai fi vrut să faci doar balet și sex, și ei te trimit spre veșnicie cu toate vechiturile.

Apa a crescut, Îi ajunge ritmic peste pantofi, cu un fâșăit. O aude cum auzea marea în scoici, în copilărie. Îi simte gustul sărat pe vârful limbii și pe buze. Galera e tot mai aproape. Oare câți dintre ei vor merge la vâsle? Nu-i vede pe toți de ziua 40 aici. „N-ar trebui să fim mai mulți?“ îl întrebă pe gardianul de lângă el. Acesta mătură cu privirea grupul de pe mal, mormanele de lucruri și nava care a acostat. „Asta-i doar lotul pentru Iad“, i se răspunde, exact în momentul când, în catarama metalică a valizei galbene, își vede fața deja descompusă.

Interviu cu Cristian Bădiliță despre volumul *Îmblânzitorul de licurici*, Editura Vreema

Unchiul Serenus era o persoană care se amuza non-stop

A consemnat Dr. Cristian Arieșanu (Universitatea din Zaragoza)

Îmblânzitorul de licurici e al doilea volum „semnat” de Unchiul Serenus. Cine este Unchiul Serenus, un pseudonim, un autor ficțional, o persoană reală?

L-am descris, pe scurt, și atât cât e necesar, în Prefața volumului *Îngerul de pe autostradă*. Unchiul Serenus nu e un autor ficțional, el a existat cu adevărat, ne-a părăsit la începutul anilor 2010. Pentru mine însă, el continuă să trăiască, să mă inspire și să mă ajute în perioadele de criză. Cele două cărți îi aparțin în proporție de 99%. Eu sunt un simplu releu între spiritul său și cititori. E drept, numele nu-i aparținea, l-a inventat plecând de la *Convorbirile* lui Ioan Casian, autor din secolul V. Acolo există un personaj numit Serenus, pe care Ioan Casian îl isodește cu privire la sfârșitul lumii și la starea de „nepătămire”, obiectivul ultim al misticului. Personajul respectiv se numește Serenus.

În ce tradiție, literară sau culturală, s-ar înscrie aceste două volume, *Îngerul de pe autostradă* și *Îmblânzitorul de licurici*?

Cele peste cincizeci de „romane” teologico-filozofice se înscriu în tradiția literaturii „de trezire”, diferită de literatura anesteziacă, „scriitoricească”. Ce se înțelege prin „literatură de trezire”? Încerc să intru în spiritul Unchiului Serenus pentru a răspunde. E literatura prin care cititorul e transportat spre acea „realitate ultimă”. E o trambulină spre sacru, prin artă, joc sau cuvânt. Realismul strict împușcă arta, sau e redundant. Esoterismul o caricaturizează sau o eludează. Dar există o zonă, între realism și esoterism, a literaturii *complete*, pe care Unchiul Serenus o explorează în scrierile sale. Aceste scrieri sunt și un omagiu adus câtorva autori de care se simțea legat sufletește: Euripide, Platon (cu *Symposion* și

Phaidros), Lucian din Samosata, Apuleius, cu al său genial *Măgar de aur*, Baudelaire, Buzzati, Unamuno, Papini mai ales. Unii l-au învecinat și cu Borges. Nici pomeneală! Literatura lui nu e livrescă, e despre Miracolul vieții. Desigur, altfel de viață decât cea obișnuită.

Există și mult umor în cele douăzeci și trei de povestiri care alcătuiesc volumul *Îmblânzitorul de licurici*. Mai ales în „*Bunica lui Don Juan*”, „*Memorii ascunse*” ori „*Fantoma de la Curtea Veche*”.

Unchiul Serenus era o persoană care se amuza non-stop. Nu-i plăceau gravii, serioșii, „costumații”. Seriozitatea, scoarțoșenia ascund superficialitate sau incompetență

sau complexe periculoase de inferioritate. Dar umorul poate fi, și el, de multe feluri. Prostul nu are umor, el râde... ca prostul. Omul inteligent practică umorul în doze echilibrate și la timpul convenit. Unchiul Serenus avea o aplecare specială către umorul abisal, urmuzian, suprarealist, dar nu gratuit. Povestirile din carte, înșesate de umor, sunt, de fapt, cele mai dramatice.

Cum ar trebui citit acest volum? E destinat unei elite sau poate fi citit de oricine?

Să nu uităm dimensiunea estetică, literară propriu-zisă. Dimensiunea metafizică nu ajunge pentru a transforma un text în literatură. Dacă un text e bun, dacă el atrage din punct de vedere estetic, atunci și conținutul devine accesibil, indiferent de profunzimea sau dificultatea lui. Dintotdeauna literatura adevărată s-a adresat unei elite. Cine iubescă cărțile, cine citește sistematic, acela face parte din elită.

Integral în versiunea online

Flori naturale înșirate pe o sârmă

George-Cosmin Borș

A tunci când se angajase el, în curtea școlii încă erau mesteceni și copiii ascuteau creioane colorate. Desenau cu ele pe hârtie adevărată. Case rectangulare cu hornuri înclinate, pomi verzi, flori, un soare galben spânzurat în colțul paginii. Apoi ieșeau în pauză și băteau minge pe terenul de pământ, printre frunzele ruginii. Acum, aflat în pragul pensionării, înțelegea exact ce anume îl deranja. Culoarele se schimbaseră, nu mai purtau în ele aceeași căldură. Copiii de astăzi desenează asistați de inteligența artificială, indicând cu degetul pe ecrane mari care au

înlocuit cândva blocurile de desen. Zâmbesc ca niște păpuși când trec prin dreptul lor. Îi arată peisaje fotorealiste, adevărate colțuri de rai, supraomeni, capodopere. El dă din cap fără să știe ce să le spună. Copiii de astăzi fac mișcare în săli aseptice, sub supravegherea unui antrenor virtual care le monitorizează ciclul metabolic. Pe locul terenului de sport direcțiunea a dat ordin să fie plantați palmieri aclimatizați și alte plante exotice. Acolo se organizează ceremonia de premiere. Sunt premiați toți elevii, pentru că nimeni nu vrea să creeze disensiuni între ei. Directoarea, o tânără

de treizeci de ani care predă cu ajutorul proiectoarelor holografice prinse la încheieturi, a făcut ochii mari când el i-a arătat coroziunile. Flori naturale înșirate pe o sârmă. A citit în ochii ei dezgustul față de un bătrân profesor incapabil să se adapteze la nou. Astăzi, ruperea florilor este considerată un gest de prost-gust, un mesaj greșit transmis tinerei generații. Femeia a dat din cap, totuși, conștientă că era ultima lui zi în școală. El i-a mulțumit, după care a înmănat fiecărui elev o coroziune și o diplomă virtuală. Copiii au zâmbit îngăduitor, cu ochi maturi, fără să fie copleșiți de

importanța momentului. În spatele lor, vântul îndoia o frunză de ficus. Când totul s-a terminat, profesorul și-a luat geanta demodată și a plecat pentru ultima oară. Culoarele reci l-au însoțit până la poarta școlii și dincolo de ea.

Plagiat

Profesorul nu putea să doarmă după scandalul de plagiat. Se foia noaptea, transpira, se ridica să se ducă la baie. Îi revenea în minte gândul că nu va mai putea să predea vreodată, că, fără să fie pregătit pentru a renunța, cariera lui era ruinată, că întreaga credibilitate pe care o câștigase nu-l va mai putea ajuta atunci când va face pasul spre cariera politică. Evident, nu gândea atât de sofisticat, a fost de datoria noastră să scriem astfel, să nu îl pierdem de client. Mai întâi, profesorul se speria de ideea că va fi nevoit să o facă acum. Adică să intre în politică. Ori nu ajunsese acolo unde își propusese, în funcția de conducere pentru care și-a depus candidatura, prin urmare ar fi intrat în partid de jos și ar fi trebuit să muncească. Toată munca lui de până acum se sfărâmasese din pricina unui idiot răzbunător, căruia nu-i scosese la concurs post de lector. Îi promisese șefului de partid că o va aduce pe amanta lui pe post de conferențiar, ceea ce a și făcut, iar

asistentul care a rămas fără post de lector și fără normă a plecat la altă universitate și s-a răzbunat crunt. A scos de nu știu unde povestea cu plagiatul profesorului, care încă nu s-a dovedit, dar profesorul știa că nu poate face nimic pentru că nu scrisese de la sine un rând în viața lui. Nici măcar la poliție, când a fost să dea o declarație, nu a făcut altceva decât să scrie după dictare.

Stătea în acea seară și se uita la un film, dar nu se prindea nici acțiunea filmului de el – părea ceva foarte sofisticat –, nici romul guatemalez pe care îl primise cadou de la colegi. Și cum se foia pe canapea, a ațipit, în gând cu lucrarea aceea scrisă în coautorat, care făcuse obiectul scandalului public.

— N-am scris eu partea plagiată, a răspuns profesorul când l-a sunat o jurnalistă înțepată, întrebându-l de lucrare.

— Păi ce ați scris dumneavoastră din carte? l-a întrebat jurnalista.

A vrut să răspundă ceva concret, dar el nici măcar nu citise

Adrian Lesenciuc

— Ba da.

— Păi dacă da, spuneți-mi măcar cum se numește, ca să îmi dau seama de gravitatea a ceea ce ați făcut.

— Nu înțeleg care vă e problema, a răspuns profesorul.

Jurnalista a început să rădă la telefon, un râs isteric care l-a înfuriat de-a binelea pe profesor.

— Cum se cheamă cartea, am întrebat, se auzi vocea ei apăsată.

— V-am spus că vă răspund mâine, după ce mă documentez.

— Domnule, dumneavoastră nu știți nici măcar cum se numește cartea pe care ați scris-o?

— Nu vă privește pe dumneavoastră comportamentul meu cu ele, ați fost pusă să mă luați la rost pentru plagiat.

— Și, ați plagiat? se auzi vocea sarcastică a jurnalistei.

— Păi dacă nu am scris cartea, nu am plagiat, a răspuns profesorul, închizând telefonul.

Integral in versiunea online

Iar dimineața nu mai avea să vină

Cristian Drăgan

— Ce înseamnă asta?

Dar bătrâna nu răspunde. Pur și simplu încep să-l privească drept în ochi. Poate nu voia să-i zică nimic, poate nu mai putea vorbi. Se gândi la toate astea, remarcând totodată cât de grea îi părea spada. Poate oboseala, își spuse, poate încercă totuși să-mi zică ceva, dar nu poate.

— De ce o ții așa? Ce a făcut?

Văzând că nici de data asta bătrâna nu avea de gând să-i răspundă, sări de pe cal și se apropie de cele două. Era deja aproape beznă, așa că nu îi era nimic clar. Auzi calul nechezând în spate, dar nu se întoarse. Știa că dacă le scapă din ochi, fie și pentru o clipă, aveau să dispară în noapte. De îndată ce ajunse lângă ele, remarcă mirosul. Fetița umbla desculță și infofolită într-o rogojină. Avea obrazul murdar și părul blond, aproape alb, răvășit. În continuare, privirea

ei era ațintită în jos. Poate e oarbă, gândi el, poate de-aia o trage după ea. Dar atunci, înainte ca el să zică ceva, copila ridică privirea și ochii ei mari și albaștri izbucniră în plâns. Se opri în loc atunci când bătrâna o lovi scurt cu bastonul peste piept. Cea mică se prăbuși, sughitând și urlând de durere. Fără să gândească, îi luă din mână lanțul și o îmbrânci pe bătrână, care începuse să-l drăcuie în limba aceea ciudată a lor. Luând-o în brațe pe fetiță, simți cum ceva îl înșfacă de picior. Bătrâna își înfipse cei câțiva dinți rămași în coapsa lui. O lovi scurt cu celălalt picior. O făcuse mai mult din instinct, ca și cum i-ar fi făcut-o unei potăi. De undeva din spate auzi iarăși calul cum necheză speriat. Făcu câțiva pași în spate cu tot cu copilă. Era ușoară și îl înțepa cu oasele ei mici. Baba zăcea nemișcată. Mai așteptă câteva momente. Fata ținea ambii ochi închiși,

plângea mocnit, strângându-l de braț cât de tare putea. Lanțurile zdrăngăneau puternic. Poate de aceea s-a speriat calul. Deși nu are sens. Gândi toate astea, știind că totul este pierdut. Încercă să alerge, dar nu avea nicio șansă. Tropotul puternic al calului se îndepărtă încet în noapte, lăsând în urmă liniște. Încă mai este o șansă, își zise el ca pentru sine, încă am ordinul semnat, încă pot ajunge la ei. Dar, adevărul era că până va ajunge el așa pe jos, toți vor fi de mult morți. Totuși, datoria îl mână să înainteze pe drum prin beznă. Degeaba încercă să-i scoată lanțurile, erau prinse prea bine. I-ar fi trebuit un clește sau un ciocan să le sfărâme. Continuă să meargă, ducând-o pe umeri. Din când în când, ea lăsa să-i scape un oftat lung și cald. Se gândi la asta, încercând să-și cuprindă disperarea. Era poate o consolare prea mică. Se gândi la toți oamenii

din cele două batalioane care aveau să moară degeaba, dar sufletul acela din cărca sa nu putea să nu însemne nimic. În noaptea aceea, până și cea mai mică urmă de căldură și înțelegere erau prețioase. Gândi asta și multe alte lucruri. Trebuia să însemne ceva. Trebuia să fie bine. Lucrurile astea contează. Fiecare gest contează. Nu poți ignora și dacă ignori suferința altcuiva, nu-i adaugi una nouă, nu ești și tu parte din ea?

— Nu.

Integral in versiunea online

Odiseea sub semnul arhanghelilor

Mihai Bălăceanu

Ce găselniță formidabilă să faci din arhangheli croniciarii vieții personajului principal! Os din osul de lumină al lui Dumnezeu, arhangheli reprezintă, la propriu, naratorul demiurgic. Astfel, împrumutând din atotcunoașterea *Celui ce umblă pe heruvimi*, ei înșiră pe file faptele lui Theodoros, fiindcă nimic nu le e străin, nici trecutul, prezentul și viitorul protagonistului, nici chiar ce se află dincolo de hotarele vieții sale. La un moment dat, într-o scenă de o creativitate fulminantă, arhangheli au, literalmente, o intervenție de tip *deus ex machina*, salvându-i viața antieroului. Croniciari care influențează istoria, așa îi pot caracteriza, conform viziunii autorului.

Din acest motiv, poate, povestea se țese în ordine necronologică. Avem trei nume: Tudor – Theodoros – Tewodros, cărora le corespund trei vârste și trei locuri în care se

desfășoară acțiunea, Tudor (pe numele său de botez) începându-și ucenicia în ticăloșie în mahalaua Gherganilor din București, traversând apoi Arhipelagul grecesc, pentru a fi, în cele din urmă, uns împărat al Etiopiei sub numele de Tewodros al II-lea, de către Sfânta Biserică Ortodoxă Tewahido.

Pe parcursul odiseei sale, Theodoros își leapădă pielea veche de

șarpe, pentru a îmbrăca alta nouă. Căci, de mic copil îl avea pe dracul în el, cum intuise Gligorie Ișlicarul, tatăl său. De mic avea visuri de mărire, dorindu-și cu ardoare să calce pe urmele lui *Alixandru Machidon* și *Napulion Bunăparte*, idoli săi. Ajunge, într-un final, să-și împlinească visurile, dar cu ce cost?

În paralel cu povestea lui Theodoros, se desfășoară, fragmentată

pe multe pagini și capitole, povestea lui Solomon și a Makedei, Regina din Sheba și cum a ajuns Chivotul Legii să fie furat din Templul din Ierusalim și adus în Etiopia de fiul celor doi, Menelik. Pentru unii cititori, această repovestire a legendei biblice poate părea o divagație inutilă, însă, vă asigur, este cel puțin la fel de captivantă și de bine scrisă ca povestea personajului principal.

În rest, da, există și în *Theodoros* intertext, metatext și trimiteri la dicționar cu duiumul, însă, spre deosebire de operele anterioare, aici simți că servești unui scop nobil, acela al narațiunii, nefiind doar o paradă abstractă de erudiție.

Integral în versiunea online

Mircea Cărtărescu,
Theodoros,
Humanitas, 2022.

Amintirile bunicii Cornelia (5)

Cornel Samara

Numele Corneliei nu l-au ales conform tradiției. Trebuia să poarte numele bunicii din casă, adică Franga.

Dar aceasta s-a împotrivit pentru că și-a urât numele și nu a vrut să-și împovăreze vreo nepoată cu el. Mihai nu a fost de acord la început. O iubea pe Franga, care era mama lui adoptivă. Mai exact era mătușa lui, pentru că tatăl adoptiv al lui Mihai, care murise demult, era frate cu mama lui adevărată cea care l-a născut. Mihai provenea din familia Araga cu mulți frați și a fost dat spre adopție familiei Caracostea.

În fine, nu o scoateu la capăt cu Franga în privința numelui primului copil. Dar nici Ecaterina nu a fost de acord. A spus clar:

— Dacă nasc fată, îi punem Franga. Nu vreau să mă fac de răs în fața rudelor. Să rădă că nu îmi respect soacra.

— Ba, o să fie ca mine, dragă Ecaterina, a zis Franga. Nicio

nepoată de-a mea nu va purta numele ăsta. Tu vei spune rudelor că s-a făcut după voia mea.

Apoi străbunica a rămas grea. Dar când s-a născut fata în martie 1918, Mihai Caracostea lupta deja în război. Așa că ea a ales singură numele de Cornelia. Dar este și aici o poveste de spus.

Ei trăiau în Edessa într-o casă mare și albă, cu gard gros acoperit cu olană frumoasă. Dar pe atunci,

aceeași curte era împărțită de mai multe case. Într-una locuia o familie de bulgari, părinții și o copilă pe nume Cornelia.

Într-una din zile, a venit bulgăroaica la străbunica în casă, ca să-și spună oful:

— Vecină Ecaterina, soțul meu nu se mai duce pe câmp. Dacă o ține așa, rămânem fără pâine.

— E bolnav?

— Nu. A văzut în vis că o să moară în luna martie.

— Vreau să vorbesc cu el, a zis Ecaterina hotărâtă.

S-a dus la ei în casă. Plugarul stătea tolănit pe pat cu palmele sub cap.

— Ei, vlaho, a zis el fără să se ridice. Ce vrei?

— Păi am înțeles că nu te mai duci pe câmp. Din pricina unui vis.

— Așa este, a spus el posomorât.

— Ce ți-a zis visul?

— Că o să mor în martie.

— A zis și care martie?

Bărbatul a tresărit. S-a ridicat în fund de pe pat și a privit-o serios pe Ecaterina. Și de atunci bulgăroaica nu a mai știut cum să-i mulțumească Ecaterinei. De câte ori se întâlneau în curte, îi spunea:

— Bărbatul meu muncește de atunci.

Integral în versiunea online

Stranietatea Familiei Posket

Andrei Bulboacă

Nouă premieră de la Naționalul din București, *Secretul Familiei Posket*, în regia lui Dan Tudor, are o durată de aproximativ trei ore, cu o pauză, timp în care acțiunea pare că trece și se desfășoară destul de greu.

Traducerea lui Valeriu Moisescu (cel ce a regizat și prima montare Posket de la Bulandra în 1986), este una adaptată la spațiul umoristic românesc, însă totuși este așezată pe fondul britanic al textului, prin urmare traducerea unor glume funcționează, altele mai puțin. Dar dacă sunteți atenți, o să observați că vă duce textul în zona umorului de tip Caragiale, mai ales prin momentele de satiră la adresa societății, dar și la modul de funcționare al familiei Posket și a relației dintre membrii acesteia. Pintero este un autor ce a satirizat în textele sale moravurile și obiceiurile societății engleze, care deși se afișează *fără pată*, în interior este un cumul de intrigi, înșelătorii și falsități. În original, piesa este intitulată *The Magistrate*, având premiera pe 21 martie 1885. În montarea de la București, Aeneas Pokset, personajul principal al piesei, este portretizat de către Dan Puric, ce duce acest rol la un nivel ridicat

de umor și farsă tragică. Spun asta deoarece prin mimica sa, prin mișcările și gesturile pe care le face, îți creează amuzament și fără să spună nimic. Este tipologia personajului ce nu observă problemele din propria familie, dar nici nu are cum să le observe, când el însuși este o caricatură în societatea britanică. Puric combină elementele coregrafice cu cele actorești, construind astfel un personaj scenic complex, și pot spune că prin energia sa, energie ce o introduce în personaj, ghidează ritmul spectacolului. Fascinante la acest personaj creat de Pintero nu sunt neapărat replicile,

ci faptul că, deși este magistrat și are o putere în stat, el în structura sa este un om ratat. Este incapabil să își vadă problemele din familie, drept dovadă că până și soția lui îl minte, și se lasă destul de ușor manipulat. Monica Davidescu o interpretează pe Agatha Posket, actuala soție a lui Aeneas, care locuiește și împreună cu fiul ei dintr-o anterioară căsătorie, Cis (Ionuț Toader).

Andrada Chiriac realizează o scenografie colorată, jucăușă, însă din păcate am simțit că resursele scenice ale sălii mari nu sunt utilizate la adevăratele lor valori. Personal, l-am simțit ca un decor de

serial de televiziune britanic, cu spații și lumini așezate în așa fel încât să ofere senzația de spațiu larg pentru o producție TV. Dacă s-ar filma un serial intitulat *Posket*, decorul semnat de Andrada Chiriac ar fi perfect pentru acesta. Uneori poate să existe impresia că personajele sunt un pic prea hiperbolizate, dar în fond cam aceasta a fost intenția autorului, să redea în tușe grosiere comportamentul acestor așa-zii oameni din înalta societate britanică. Și să nu uităm că Posket este fix tipologia apărătorului legii care face lucruri la limita legii, prin urmare nici cei ce lucrează în magistratură nu sunt feriți de *păcatele lumesti* și pot răspunde în fața legii.

Integral în versiunea online

Revista aparține
Asociației Creatorilor de Ficțiune
(ACF)

<https://asociatia-creatorilor-de-fictiune.ro>

Bulevardul Bălcescu,
nr. 7, ap. 3
București.

Producție: editura LITERA
Distribuție: Librăriile Cărturești

© Fictiunea OPTm

R E D A C Ț I A

Director: Cristina BOGDAN.

REDACTORI:

Cătălin D. CONSTANTIN,
Doina RUȘTI,
Ileana MARIN,
Emanuela ILIE,
Cătrinel POPA,
Enrique NOGUERAS,
Roberto MERLO,
Sebastián TEILLIER,
Adriana TITIENI IRIMESCU,
Ciprian HANDRU,
Bianca ZBARCEA,
Codruț RADU.

<https://fictiunea.ro>
e-mail: contact@fictiunea.ro

PREȚ: 8 lei

ISSN 2821 – 7985
ISSN-L 2821 – 7985

9 772821 798503

Poemele toamnei

În prima zi din anul de după

Silvia Grădinaru

învăț să spun ora exactă

în funcție de cum pică lumina
de zgomotele mașinilor
de foame și de lipsa ei

de pașii vecinilor
de somn știri și notificări

timpul se comprimă se extinde
o eternitate la fiecare capăt

*

de la un punct nu știu dacă îmi plac oamenii sau doar
mi s-a făcut puțin dor

